

A9-0245/2021

20.7.2021

PRANEŠIMAS

dėl ES politikos, susijusios su žalinga mokesčių praktika, reformos (įskaitant Elgesio kodekso grupės reformą)
(2020/2258(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėja: Aurore Lalucq

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	18
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	21
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	22

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl ES politikos, susijusios su žalinga mokesčių praktika, reformos (įskaitant Elgesio kodekso grupės reformą) (2020/2258(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 113, 115 ir 116 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 1997 m. gruodžio 1 d. Tarybos ir joje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų priimtą rezoliuciją dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso¹ siekiant pažaboti žalingą mokesčių konkurenciją Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2009 m. balandžio 28 d. Komisijos komunikatą dėl gero mokesčių srities valdymo skatinimo (COM(2009)0201),
- atsižvelgdamas į 2015 m. birželio 17 d. Komisijos komunikatą „Teisinga ir veiksminga pelno mokesčio sistema Europos Sąjungoje. 5 pagrindinės veiklos sritys“ (COM(2015)0302),
- atsižvelgdamas į 2016 m. sausio 28 d. Komisijos komunikatą „Veiksmingo apmokestinimo išorės strategija“ (COM(2016)0024),
- atsižvelgdamas į 2016 m. kovo 8 d. Tarybos išvadas dėl Verslo apmokestinimo elgesio kodekso²,
- atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 5 d. Komisijos komunikatą dėl papildomų priemonių siekiant didesnio skaidrumo ir ryžtingesnės kovos su mokesčių slėpimu ir vengimu (COM(2016)0451), kuriame pateikiamas mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų įtraukimo į ES sąrašą proceso paaiškinimas;
- atsižvelgdamas į 2016 m. lapkričio 8 d. Tarybos išvadas dėl mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo sudarymo kriterijų ir proceso,
- atsižvelgdamas į Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos (ECOFIN) 2017 m. gruodžio 5 d. posėdžio rezultatus,
- atsižvelgdamas į Elgesio kodekso grupės (verslo apmokestinimas) darbo programą Portugalijos pirmininkavimo metu³, pateiktą 2021 m. vasario 9 d.,

¹ 1997 m. gruodžio 1 d. Ekonomikos ir finansų reikalų tarybos (ECOFIN) posėdžio dėl mokesčių politikos išvadų I priedas – 1997 m. gruodžio 1 d. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų priimta rezoliucija dėl verslo apmokestinimo elgesio kodekso (OL C 2, 1998 1 6, p. 2).

² <https://www.consilium.europa.eu/lt/press/press-releases/2016/03/08/ecofin-conclusions-code-conduct-business-taxation/>

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6004-2021-INIT/en/pdf>

- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 26 d. Tarybos atnaujintą mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašą⁴,
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą „Sąžiningo ir supaprastinto apmokestinimo veiksmų planas, kuriuo remiama ekonomikos atgaivinimo strategija“ (COM(2020)0312),
- atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 15 d. Komisijos komunikatą dėl gero mokesčių srities valdymo Europos Sąjungoje ir už jos ribų (COM(2020)0313),
- atsižvelgdamas į savo poziciją dėl Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl bendros pelno mokesčio bazės (BPMB)⁵ ir dėl Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės (BKPMB)⁶,
- atsižvelgdamas į 2021 m. gegužės 18 d. Komisijos komunikatą „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“ (COM(2021)0251),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių⁷, 2016 m. liepos 6 d. rezoliuciją dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių⁸ ir 2019 m. kovo 26 d. rezoliuciją dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo⁹,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. gruodžio 16 d. rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimo Sąjungoje¹⁰,
- atsižvelgdamas į savo 2017 m. gruodžio 13 d. rekomendaciją Tarybai ir Komisijai, pateiktą po pinigų plovimo, mokesčių vengimo ir slėpimo tyrimo¹¹,
- atsižvelgdamas į savo 2021 m. sausio 21 d. rezoliuciją dėl ES mokesčių rojų sąrašo peržiūros¹² ir į klausimus Komisijai ir Tarybai dėl ES mokesčių rojų sąrašo peržiūros (O-000082/2020 – B9-0002/2021 ir O-000081/2020 – B9-0001/2021),
- atsižvelgdamas į Komisijos tolesnius veiksmus, susijusius su pirmiau minėtomis Europos Parlamento rezoliucijomis ir rekomendacijomis¹³,

⁴ OL C 331, 2020 10 7, p. 3 ir OL C 66, 2021 2 26, p. 40.

⁵ OL C 162, 2019 5 10, p. 181.

⁶ OL C 162, 2019 5 10, p. 151.

⁷ OL C 366, 2017 10 27, p. 51.

⁸ OL C 101, 2018 3 16, p. 79.

⁹ OL C 108, 2021 3 26, p. 8.

¹⁰ OL C 399, 2017 11 24, p. 74.

¹¹ OL C 369, 2018 10 11, p. 132.

¹² Priimti tekstai, P9_TA(2021)0022.

¹³ Bendras tolesnių veiksmų planas dėl Europos Parlamento (Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto) rezoliucijos su rekomendacijomis Komisijai dėl pelno mokesčio politikos skaidrumo, koordinavimo ir konvergencijos didinimo Sąjungoje ir dėl Europos Parlamento (Specialiojo sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių komiteto (TAXE I)) rezoliucijos dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių, kurį Komisija priėmė 2016 m. kovo 16 d.; tolesnių veiksmų planas

- atsižvelgdamas į Komisijos užsakymu Europos ekonomikos tyrimų centro (ZEW) parengtą tyrimą „Mokesčių planavimo poveikis perspektyviems efektyviems mokesčių tarifams“ (angl. *The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates*)¹⁴,
- atsižvelgdamas į Komisijos užsakymu parengtą tyrimą „Agresyvaus mokesčių planavimo rodikliai“ (angl. *Aggressive tax planning indicators*)¹⁵,
- atsižvelgdamas į tyrimą „Priedangos įmonių apžvalga Europos Sąjungoje“ (angl. *An overview of shell companies in the European Union*), kurį 2018 m. spalio 17 d. paskelbė Europos Parlamento Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas¹⁶,
- atsižvelgdamas į 2021 m. vasario mėn. JT aukšto lygio darbo grupės tarptautinės finansinės atskaitomybės, skaidrumo ir sąžiningumo klausimais siekiant įgyvendinti 2030 m. darbotvarkę (FACTI forumas) ataskaitą „Finansinis patikimumas siekiant tvaraus vystymosi“¹⁷,
- atsižvelgdamas į vykstantį EBPO / G 20 kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu (BEPS) įtraukios sistemos darbą sprendžiant su skaitmeninimu susijusias mokesčių problemas,
- atsižvelgdamas į įžanginius poveikio vertinimus dėl kovos su priedangos įmonių naudojimu ir susitarimais dėl mokesčių¹⁸,
- atsižvelgdamas į Tarptautinio valiutos fondo ataskaitą dėl tarptautinių įmonių apmokestinimo Europoje¹⁹,

dėl Europos Parlamento (Specialiojo sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių komiteto (TAX2)) rezoliucijos dėl sprendimų dėl mokesčių ir kitų panašaus pobūdžio ar poveikio priemonių, kurį Komisija priėmė 2016 m. lapkričio 16 d.; tolesnių veiksmų planas dėl 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento (Tyrimo komiteto įtarimams dėl Sąjungos teisės pažeidimų ir netinkamo administravimo taikant Sąjungos teisę atvejų, susijusių su pinigų plovimu, mokesčių vengimu ir slėpimu, nagrinėti (PANA)) ne teisėkūros rezoliucijos dėl Europos Parlamento rekomendacijos Tarybai ir Komisijai, pateiktos po pinigų plovimo, mokesčių vengimo ir slėpimo tyrimo projekto, kurį Komisija priėmė 2018 m. balandžio mėn., ir tolesnių veiksmų planas dėl 2019 m. rugpjūčio 27 d. Europos Parlamento (Specialiojo komiteto finansinių nusikaltimų, mokesčių vengimo ir slėpimo klausimais (TAX3)) rezoliucijos dėl finansinių nusikaltimų, mokesčių slėpimo ir mokesčių vengimo.

¹⁴ Mokesčių dokumentai, Darbo dokumentas Nr. 64, 2016 m. rugpjūčio 31 d., pateiktas adresu:

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_paper_64.pdf

¹⁵ Mokesčių dokumentai, Darbo dokumentas Nr. 71, Pažangiųjų tyrimų institutas su CPB įmonių grupe ir DONDNA. 2017 m., pateiktas adresu

https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_papers_71_atp.pdf

¹⁶ Kiendl Krišto, I. and Thirion, E., *An overview of shell companies in the European Union*, Europos Parlamento, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Ex post vertinimo skyrius ir Europos pridėtinės vertės skyrius, 2018 m. spalio 17 d., pateiktas adresu

https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/155724/EPRS_STUD_627129_Shell%20companies%20in%20the%20EU.pdf

¹⁷ https://www.un.org/pga/75/wp-content/uploads/sites/100/2021/02/FACTI_Panel_Report-compressed.pdf

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12999-Tax-avoidance-fighting-the-use-of-shell-entities-and-arrangements-for-tax-purposes_en

¹⁹ Crivelli, E., De Mooij, R., De Vrijer, J.E.J., Hebous, S., Klemm, A., *Taxing Multinationals in Europe*, 2021 (<https://www.imf.org/en/Publications/Departmental-Papers-Policy-Papers/Issues/2021/05/25/Taxing-Multinationals-in-Europe-50129>).

- atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 12 d. Tarybos direktyvą (ES) 2016/1164, kuria nustatomos kovos su mokesčių vengimo praktika, tiesiogiai veikiančia vidaus rinkos veikimą, taisyklės (Kovos su mokesčių vengimu direktyva I, KMVD I)²⁰, ir 2017 m. gegužės 29 d. Tarybos direktyvą (ES) 2017/952, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2016/1164, kiek tai susiję su trečiųjų valstybių mokestinės tvarkos neatitikimais (KMVD II)²¹;
 - atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 3 d. Tarybos direktyvą 2003/49/EB dėl bendros apmokestinimo sistemos, taikomos palūkanų ir autorinių atlyginimų mokėjimams tarp skirtingų valstybių narių asocijuotų bendrovių (Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyva)²²,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. lapkričio 30 d. Tarybos direktyvą 2011/96/EEB dėl bendrosios mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių patronuojančioms ir dukterinėms bendrovėms (Patronuojančių ir dukterinių bendrovių direktyva)²³,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 15 d. Tarybos direktyvą 2011/16/ES dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir panaikinančią Direktyvą 77/799/EEB (Direktyva dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje arba DAC 1)²⁴, 2015 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą (ES) 2015/2376, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniais apmokestinimo srities informacijos mainais (DAC 3)²⁵, 2016 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyva (ES) 2016/881, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2011/16/ES nuostatos, susijusios su privalomais automatiniais apmokestinimo srities informacijos mainais (DAC 4)²⁶, ir 2018 m. gegužės 25 d. Tarybos direktyvą (ES) 2018/822, kuria dėl privalomų automatinio apmokestinimo srities informacijos, susijusios su praneštiniais tarpvalstybiniais susitarimais, mainų iš dalies keičiama Direktyva 2011/16/ES (DAC 6)²⁷,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0245/2021),
- A. kadangi nuo 1997 m. Verslo apmokestinimo elgesio kodeksas yra pagrindinė ES priemonė užkirsti kelią žalingoms mokesčių priemonėms; kadangi Verslo apmokestinimo elgesio kodekse žalingos mokesčių priemonės apibrėžiamos kaip priemonės (įskaitant administravimą), kurios turi arba gali turėti įtakos pasirenkant verslo vykdymo vietą Sąjungoje, ir pagal kurias numatytas apmokestinimo lygis gerokai mažesnis už paprastai nagrinėjamosiose šalyse taikomą lygį;

²⁰ OL L 193, 2016 7 19, p. 1.

²¹ OL L 144, 2017 6 7, p. 1.

²² OL L 157, 2003 6 26, p. 1.

²³ OL L 345, 2011 12 29, p. 8.

²⁴ OL L 64, 2011 3 11, p. 1.

²⁵ OL L 332, 2015 12 18, p. 1.

²⁶ OL L 146, 2016 6 3, p. 8.

²⁷ OL L 139, 2018 6 5, p. 1.

- B. kadangi, kaip teigiama Komisijos 2021 m. metinėje apmokestinimo ataskaitoje, dėl mokesčių vengimo ES per metus prarandama apie 36–37 mlrd. EUR įmonių pelno mokesčio (IPM) pajamų²⁸;
- C. kadangi taikant kovos su mokesčių vengimu politiką visame pasaulyje, o ypač Sąjungoje, sumažėjo lengvatinių mokesčių režimų taikymas; kadangi, remiantis EBPO BEPS 5-uju veiksniu, lengvatinis režimas yra režimas, suteikiantis tam tikros formos mokesčių lengvatą, palyginti su bendraisiais apmokestinimo principais atitinkamoje šalyje; kadangi pagal lengvatinį režimą suteikta lengvata gali būti įvairių formų, įskaitant mokesčio tarifo ar mokesčių bazės sumažinimą arba lengvatines mokesčių mokėjimo ar grąžinimo sąlygas²⁹; kadangi atsirado naujų žalingos mokesčių praktikos formų, pavyzdžiui, lengvatiniai mokesčių režimai keičiami agresyviais bendraisiais mokesčių režimais;
- D. kadangi vykdant agresyvų mokesčių planavimą mokestinė prievolė mažinama pasinaudojant mokesčių sistemos techniniais aspektais arba dviejų ar daugiau mokesčių sistemų neatitikimais; kadangi mokestinės priemonės neturėtų trukdyti privačiojo sektoriaus iniciatyvoms, kurios sudaro sąlygas tvariam augimui; kadangi, remiantis empiriniais tyrimais, veiksmingas didelių tarptautinių įmonių apmokestinimo lygis yra žemesnis nei vietos MVI³⁰;
- E. kadangi Sąjungos darbas, nukreiptas prieš žalingą mokesčių praktiką, apima teisės aktų, privalomos teisinės galios neturinčių teisės aktų priėmimą ir tarpvyriausybinių bendradarbiavimą; kadangi su Parlamentu konsultuojamasi tiesioginio apmokestinimo srityje ir jis gerbia valstybių narių suverenitetą šioje srityje;
- F. kadangi susirūpinimas dėl žalingos mokesčių praktikos Sąjungoje kilo praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje, kai įsteigtas Nepriklausomų ekspertų komitetas parengė pranešimą ir pateikė rekomendacijų dėl įmonių apmokestinimo ES (O. Rudingo pranešimas)³¹; kadangi 1997 m. Europos Sąjungos Taryba parengė Verslo apmokestinimo elgesio kodeksą; kadangi Taryboje buvo sudaryta Elgesio kodekso grupė, kuri vertino mokesčių priemones, patenkančias į elgesio kodekso taikymo sritį; kadangi empiriniai tyrimai³² rodo, kad ES valstybės narės kartu praranda didžiąją įmonių pelno mokesčio pajamų dalį kitose ES valstybėse narėse, o ne trečiojoje šalyje; pabrėžia, kad pagrindinė šio pajamų praradimo priežastis yra teisėkūros veiksmų prieš ES vidaus agresyvią mokesčių praktiką ir žalingą mokesčių konkurenciją nesiėmimas;
- G. kadangi Verslo apmokestinimo elgesio kodekso grupė siekia įvertinti mokesčių priemones, kurios gali patekti į šio kodekso taikymo sritį, ir yra bendradarbiavimo ir

²⁸ 2021 m. metinė apmokestinimo ataskaita. ES valstybių narių mokesčių politikos peržiūra (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/db46de2a-b785-11eb-8aca-01aa75ed71a1/language-en>)

²⁹ OECD (2015), *Countering Harmful Tax Practices More Effectively, Taking into Account Transparency and Substance, Action 5 – 2015 Final Report, OECD/G 20 Base Erosion and Profit Shifting Project*, OECD Publishing, Paryžius, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264241190-en>.

³⁰ TVF ataskaita „Tarptautinių įmonių apmokestinimas Europoje“ (angl. *Taxing Multinationals in Europe*), 2021 m., <https://www.imf.org/en/Publications/Departmental-Papers-Policy-Papers/Issues/2021/05/25/Taxing-Multinationals-in-Europe-50129>.

³¹ <https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/0044caf0-58ff-4be6-bc06-be2af6610870>.

³² Tørsløv, T., Wier, L., and Zucman, G., *The Missing Profits of Nations, Working Paper*, 2020 m. balandžio mėn., <https://missingprofits.world/>.

potencialių žalingų režimų ES tarpusavio vertinimo erdvė; kadangi Verslo apmokestinimo elgesio kodeksas įgijo tam tikrą įtaką valstybėse narėse, nes juo daromas tarpusavio spaudimas vykdyti reformas ir, veidrodiniu principu, – spaudimas trečiosioms šalims bendradarbiauti vykdant įtraukimo į ES sąrašą procesą;

- H. kadangi Elgesio kodekso grupė pasiekė gerų rezultatų atgrasant nuo lengvatinių mokesčių režimų; kadangi mokesčių konkurencija Europoje, atrodo, turėjo įtakos ĮPM tarifų sumažėjimui, dėl kurio Europos vidutinis ĮPM tarifas buvo mažesnis už vidutinį tarifą EBPO šalyse³³; kadangi Elgesio kodekse nustatytas sąžiningos konkurencijos principus, tai padėjo užkirsti kelią agresyviai valstybių narių mokesčių konkurencijai; kadangi Elgesio kodekso grupei nepavyko pašalinti kai kurių valstybių narių didelėms įmonėms siūlomų nesąžiningai naudingų mokesčių susitarimų ir dėl to sukurto nesąžiningo konkurencinio pranašumo, pvz., žalingos išankstinės kainodaros tvarkos („sprendimų dėl mokesčių“); kadangi naujausiose Elgesio kodekso grupės tarpusavio peržiūrose daugiausia dėmesio skirta intelektinės nuosavybės (IN) režimams; kadangi Elgesio kodekso grupė tebėra tarpvyriausybinių pobūdžio;
- I. kadangi abu būsimos pasaulinio susitarimo ramsčiai atitinka Komisijos viziją dėl 21-ojo amžiaus verslo apmokestinimo sistemos, kurią ji išreiškė neseniai paskelbtame komunikate „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“; kadangi tame komunikate Komisija paskelbė apie pasiūlymą dėl direktyvos, kurioje atspindės EBPO pavyzdinės taisyklės, atlikus būtinus pakeitimus, kad būtų galima įgyvendinti II ramstį dėl minimaliojo efektyviojo mokesčio tarifo;
- J. kadangi Elgesio kodekso grupei pavyko pradėti dialogą su trečiųjų valstybių jurisdikcija turinčiais subjektais, kurių prašoma nebetaikyti savo žalingos mokesčių praktikos, kad jos nebūtų įtrauktos į mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašą (ES sąrašas); kadangi ES sąrašas turi būti priemonė, suteikianti galimybę atgrasyti trečiųjų šalių jurisdikciją turinčius subjektus nuo žalingos mokesčių praktikos, siekiant išsaugoti sąžiningą pasaulinę mokesčių konkurenciją; kadangi dabartiniame ES sąrašo yra tik 12 trečiųjų šalių jurisdikciją turinčių subjektų³⁴, bet, deja, į jį neįtraukti labiausiai žinomi mokesčių rojai; kadangi ES sąrašas sudaromas remiantis Elgesio kodekso grupės apibrėžtais kriterijais;
- K. kadangi ES sąrašo kriterijai vis dar skiriasi nuo kriterijų, taikomų atliekant ES žalingos mokesčių praktikos tarpusavio vertinimą, o abu vertinimus atlieka Elgesio kodekso grupė; kadangi šešios valstybės narės gavo konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas dėl jų mokesčių sistemų stiprinimo kovojant su agresyvaus mokesčių planavimo rizika;
- L. kadangi Komisija priėmė komunikatą dėl gero mokesčių srities valdymo ES ir už jos ribų ir numatė elgesio kodekso reformą ir ES sąrašo patobulinimą;
- M. kadangi dėl COVID-19 pandemijos ES ekonomika patyrė giliausią nuosmukį moderniais laikais, ir tik neseniai pastebėti jos atsigavimo ženklai; kadangi, reaguodamos į COVID-19 pandemiją, vyriausybės visoje ES skubiai ėmėsi mokesčių

³³ TVF, op.cit. 2021.

³⁴ Amerikos Samoa; Angilija; Dominika; Fidžis; Guamas; Palau; Panama; Samoa; Trinidadas ir Tobagas; JAV Mergelių Salos; Vanuatu; Seišeliai.

priemonių, kad užtikrintų likvidumą tiek įmonėms, tiek namų ūkiams³⁵, dėl to sumažėjo valstybių narių mokestinės pajamos; kadangi verslo apmokestinimas turėtų būti priemonė, padedanti ekonomikai atsigauti, taikant paprastas, stabilias ir MVĮ palankias mokesčių taisykles, kurios netrukdytų ekonomikos gaivinimui nustatant perteklines mokesčių priemones;

Dabartinė ES kovos su žalinga mokesčių praktika Sąjungoje politika

1. pažymi, kad keletas mokesčių skandalų, visų pirma „LuxLeaks“, Panamos dokumentų, „Rojaus dokumentų“ ir neseniai atskleistų „OpenLux“ faktų, taip pat viešas ir parlamentinis spaudimas sustiprino ES politikos darbotvarkę dėl žalingos mokesčių praktikos; pabrėžia, kad mokesčių vengimas ir slėpimas lemia nepriimtina reikšmingą valstybių narių pajamų, kurios šiuo metu yra būtinos dėl pražūtingų pandemijos padarinių, praradimą dėl nesumokėtų mokesčių; primena nuosaikius EBPO vertinimus, kad mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimas (BEPS) sudaro apie 4–10 proc. pasaulinių įmonių pelno mokesčio pajamų (100–240 mlrd. JAV dolerių arba 84–202 mlrd. EUR) per metus³⁶; primena, kad, Parlamento vertinimais, dėl įmonių mokesčių vengimo prarastos pajamos, jei atsižvelgiama ne tik į BEPS, bet ir į kitus mokesčių režimus, sudaro 160–190 mlrd. EUR³⁷; ragina Komisiją reguliariai vertinti mokesčių slėpimo ir vengimo mastą;
2. palankiai vertina reikšmingus veiksmus ES ir tarptautiniu lygmenimis siekiant sustiprinti mokesčių skaidrumo principus, kovoti su žalinga konkurencija mokesčių srityje ir užtikrinti, kad būtų laikomasi kovos su žalinga mokesčių praktika priemonių; palankiai vertina pasiektą tarpinstitucinį susitarimą dėl direktyvos, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2013/34/ES nuostatos dėl tam tikrų įmonių ir filialų pelno mokesčio informacijos atskleidimo (viešosios ataskaitos pagal šalis); tikisi, kad Taryba greitai priims savo poziciją per pirmąjį svarstymą, kad direktyva galėtų būti priimta ir įsigaliojotų kuo greičiau; atkreipia dėmesį, kad ES priimta daug įvairių priemonių, kuriomis siekiama spręsti žalingos mokesčių praktikos problemą Sąjungoje, kurios apima KMVD I ir KMVD II, Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvą, Patronuojančių ir dukterinių bendrovių direktyvą, Direktyvą dėl administracinio bendradarbiavimo apmokestinimo srityje ir ypač DAC 3, DAC 4 ir DAC 6 (dėl sprendimų dėl mokesčių, ataskaitų pagal šalis teikimo ir tarpininkų prievolės atskleisti informaciją), įvairias Komisijos rekomendacijas Tarybai, Elgesio kodeksą ir tarybos rekomendacijas Europos semestro kontekste dėl agresyvaus mokesčių planavimo problemos sprendimo;
3. primena, kad Sąjungos teisės aktuose nustatyti būtiniausi bendradarbiavimo veiksnių ir keitimosi informacija mokesčių srityje standartai; remia tolesnes valstybių narių diskusijas siekiant stiprinti administracinį bendradarbiavimą apmokestinimo srityje; pabrėžia, kad ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama tinkamam esamų taisyklių įgyvendinimui ir stebėsenai; pabrėžia, kad ES socialinėje rinkos ekonomikoje tinkamas

³⁵ Europos Komisija, 2021 m. metinė ataskaita dėl apmokestinimo.

³⁶ <https://www.oecd.org/tax/beps/>

³⁷ Drover, R., Ferrett, B., Gravino, D., Jones, E. ir Merler, S., *Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union*, Europos Parlamentas, Parlamentinių tyrimų paslaugų generalinis direktoratas, Europos pridėtinės vertės skyrius, 2015 m. lapkričio 24 d., [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583114/IPOL_STU\(2015\)558773_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/583114/IPOL_STU(2015)558773_EN.pdf).

mokesčių lygis, taip pat paprasti ir aiškūs mokesčių srities teisės aktai padeda kurti darbo vietas, gerina ES konkurencingumą ir padeda kovoti su mokesčių vengimu ir mokesčių slėpimu; pripažįsta, kad valstybės narės, atsižvelgdamos į savo aplinkybes, gali savo nuožiūra nuspręsti dėl savo mokesčių politikos, kurią jos laiko tinkama; todėl primena, kad valstybės narės turėtų naudotis savo kompetencija, laikydamosi Sąjungos teisės;

4. pažymi, kad Elgesio kodeksas grindžiamas prielaida, kad, nors šalių tarpusavio mokesčių konkurencija pati savaime nėra problemiška, siekdamas pritraukti įmonių ir pelno šalys savo mokesčių režimais ir politika turi naudotis laikydamosi bendrų principų. pabrėžia, kad Komisija pripažįsta, jog tiek mokesčių konkurencijos pobūdis, tiek forma per pastaruosius du dešimtmečius labai pasikeitė ir kad Elgesio kodeksas dar tiek neišplėtotas, kad galėtų išspręsti naujus uždavinius, o tai yra išbandymas patiems teisingumo parametrams³⁸;
5. palankiai vertina Elgesio kodekso grupės darbo žalingos mokesčių praktikos srityje vidaus ir išorės aspektus; pažymi, kad žalingos mokesčių praktikos išorės klausimus Elgesio kodekso grupė daugiausia sprendžia taikydama sąžiningo apmokestinimo kriterijų; mano, kad įtraukimo į ES sąrašą procesą reikia reformuoti; rekomenduoja šį procesą oficialiai įtraukti į ES teisę, t. y. taikant privalomą priemonę; ragina Komisiją pateikti papildomos informacijos siekiant įvertinti, ar valstybėms narėms taikomi ne tokie griežti žalingos mokesčių praktikos kriterijai dera su griežtesniais kriterijais, taikomais trečiųjų valstybių jurisdikciją turintiems subjektams įtraukimo į sąrašą procese, ypač ekonominio dalyvavimo aspektu; pabrėžia, kad valstybės narės, įgyvendindamos DAC direktyvą, taip pat turėtų laikytis skaidrumo kriterijaus; pažymi, kad Sąjungos įtaka kovojant su mokesčių vengimu ir žalinga mokesčių praktika visame pasaulyje priklauso nuo pavyzdžio, kurį ji rodo savo šalyse; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina pranešimą apie aktyvesnę kovą su piktnaudžiavimu priedangos įmonėmis ir laukia Komisijos komunikate dėl 21-ojo amžiaus verslo apmokestinimo minėto pasiūlymo dėl priedangos įmonėms taikomų veiklos vykdymo masto taisyklių, kuriomis siekiama kovoti su agresyvaus mokesčių planavimo galimybėmis, susijusiomis su naudojimusi įmonėmis, kurios nedalyvauja rinkoje ir realios ekonominės veiklos atitinkamoje teritorijoje nevykdo arba tai daro minimaliai;
6. pažymi, kad nuo 1997 m. Verslo apmokestinimo elgesio kodeksas buvo pagrindinė ES priemonė užkirsti kelią žalingai konkurencijai mokesčių srityje; primena, kad 1998 m. EBPO sukūrė Žalingos mokesčių praktikos forumą ir pavedė jam stebėti ir atnaujinti apmokestinimo praktiką, ypatingą dėmesį skiriant lengvatinių mokesčių režimų charakteristikoms; pabrėžia, kad Žalingos mokesčių praktikos forumo vertinimai turi lemiamos įtakos nustatant žalingus režimus ES sąrašo sudarymo procese; ragina Elgesio kodekso grupę vertinant žalingą mokesčių praktiką išlikti nepriklausoma nuo Žalingos mokesčių praktikos forumo;

Rekomendacijos tolesniam ES darbui žalingos mokesčių praktikos srityje

7. atkreipia dėmesį į pasiūlytą EBPO / G 20 kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu (BEPS) įtraukios sistemos (Įtraukios sistemos) II ramsčio reformą, kuria siekiama įveikti likusias BEPS problemas ir nustatyti taisykles, suteikiančias

³⁸ COM(2020)0313.

jurisdikcijoms teisę atgaline data apmokestinti įmones, jei kitos jurisdikcijos nepasinaudojo pirminio apmokestinimo teisėmis arba pritaikytas labai žemas efektyvusis mokesčio tarifas, siekiant kovoti su žalinga mokesčių praktika ir taikyti efektyvųjį mokesčio tarifą³⁹; todėl tikisi visuotinio susitarimo, kuris atitiktų Sąjungos interesus turėti paprastus ir teisingus mokesčių principus ir standartus;

8. atkreipia dėmesį į naują pagreitį derybose dėl EBPO/G 20 įtraukios sistemos, atsiradusį dėl JAV administracijos neseniai pateiktų pasiūlymų, taip pat į neseniai sudarytą G 7 susitarimą, kuris galėtų padėti iki 2021 m. vidurio pasiekti susitarimą dėl II ramsčio, kuriame dalyvautų daugiau kaip 130 šalių; pritaria G 7 įsipareigojimui nuo 2021 m. birželio 13 d. „nustatyti visuotinį minimalų bent 15 proc. mokesčių kiekvienai šaliai“, kaip pagrindą tolesnėms deryboms;
9. ragina Komisiją pateikti būsimų tarptautinių derybų dėl mokesčių rezultatų poveikio vertinimą; primena Komisijos įsipareigojimą pasiūlyti panašų į II ramsčio sprendimą dėl minimalaus veiksmingo apmokestinimo, nesvarbu, ar susitarimas būtų pasiektas EBPO įtraukios sistemos lygmeniu, ar ne;
10. ragina nustatyti „minimalaus ekonominio dalyvavimo masto“ apibrėžtį, kad jis būtų suderinamas su pasauliniu EBPO standartu ir tolesniu darbu, susijusiu su BEPS 5 veiksmu, ir, pageidautina, būtų paremtas formulėmis pagrįstu metodu bei progresyviai didėtų augant deklaruojamų pajamų dydžiui; siūlo naudoti tokį kriterijų vertinant, ar mokesčių sistema gali būti žalinga; primena, kad Komisija, siekdama nustatyti apmokestinimo taisykles, savo komunikate dėl 21-ojo amžiaus verslo apmokestinimo svarsto įvesti galimus naujus dalyvavimo reikalavimus ir realios ekonominės veiklos rodiklius; atkreipia dėmesį į tai, kad ekonominio dalyvavimo reikalavimas jau įtrauktas į sąžiningo apmokestinimo kriterijų sudarant ES sąrašą; vis dėlto mano, kad šis kriterijus palieka erdvės interpretacijoms ir vis dar yra pernelyg neaiškus, nes pagal jį vis dar leidžiama po minimalių reformų išbraukti pagarsėjusius mokesčių rojus iš sąrašo;
11. ragina Komisiją parengti gaires, kaip parengti teisingas ir skaidrias mokesčių paskatas sukeltiant kuo mažesnę vidaus rinkos iškraipymo riziką, kuriomis būtų užtikrinama sąžininga konkurencija ir skatinamas darbo vietų kūrimas, visų pirma atsižvelgiant į tokių paskatų rūšį (pagrįstos pelnu ar sąnaudomis), laikiną pobūdį (laikinos ar nuolatinės), geografinį apribojimą (ekonominės zonos) ir intensyvumą (visiškos ar dalinės išimties); atkreipia dėmesį į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto užsakytą tyrimą dėl pelno mokesčio tarifų mažinimo ir jo poveikio pajamoms ir augimui⁴⁰;
12. palankiai vertina tai, jog Komisija pripažįsta, kad būsimas minimalus visuotinio apmokestinimo standartas turėtų būti aptartas Elgesio kodekse, neatsižvelgiant į tai, ar pasauliniu mastu pasiektas konsensusas dėl tokio standarto ar ne, siekiant užtikrinti, kad

³⁹ OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, *Tax Challenges Arising from Digitalisation – Report on Pillar One Blueprint: Inclusive Framework on BEPS*, OECD Publishing, Paryžius, 2020, p. 12, <https://www.oecd.org/tax/beps/tax-challenges-arising-from-digitalisation-report-on-pillar-two-blueprint.pdf>.

⁴⁰ Baert, P., Lange, F., Watson, J., *The Role of Taxes on Investment to Increase Jobs in the EU – An Assessment of Recent Policy Developments in the Field of Corporate Taxes*, 2019 m. gegužės mėn.

visos įmonės, gaunančios pelną bendrojoje rinkoje, mokėtų teisingą mokesčių sumą⁴¹; pažymi, kad Komisija neseniai savo komunikate „21-ojo amžiaus verslo apmokestinimas“ paskelbė apie pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kurių reikės siekiant Sąjungos mastu įgyvendinti II ramstį, įskaitant KMVD direktyvos peržiūrą, kad kontroliuojamųjų užsienio bendrovių taisyklės būtų pritaikytos prie II ramstyje numatytos sutartos pajamų įtraukimo taisyklės, Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvos išdėstymą nauja redakcija, Elgesio kodekso reformą ir II ramsčio įtraukimo į kriterijus, naudojamus vertinant trečiąsias šalis nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo sudarymo procese; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją užtikrinti, kad minimaliojo efektyviojo mokesčio tarifo įgyvendinimo taisyklės būtų parengtos be pernelyg didelių reikalavimų laikymosi išlaidų; supranta, kad, atsižvelgiant į dabartinio pasiūlymo dėl II ramsčio logiką, didelių įmonių nacionalinis efektyvusis mokesčio tarifas neturėtų būti mažesnis už minimalųjį mokesčio tarifą;

13. primena, kad pasiūlymas iš dalies pakeisti Palūkanų ir autorinių atlyginimų direktyvą vis dar blokuojamas Taryboje nuo 2012 m., visų pirma dėl nesutarimų dėl minimalaus išskaičiuojamojo mokesčio; ragina Tarybą ir jai pirmininkaujančią valstybę atnaujinti derybas šiuo klausimu;
14. pabrėžia, kad reikia apmokestinti tarptautines korporacijas taikant teisingą ir veiksmingą apmokestinimo teisių paskirstymo tarp valstybių formulę; apgailestauja dėl to, kad Taryba nepasiekė sutarimo dėl pasiūlymų dėl BPMB ir BKPMB; primygtinai ragina Komisiją suderinti būsimo pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl BEFIT tvarkaraštį atsižvelgiant į tarptautinę mokesčių darbotvarkę; yra susirūpinęs dėl to, kad nėra aiškios strategijos, kaip užtikrinti, kad naujoji verslo apmokestinimo sistema Europoje sulauktų valstybių narių pritarimo;
15. pabrėžia, kad, remiantis Tarptautinio valiutos fondo duomenimis⁴², net jei pelno mokesčio tarifai mažėjo, IPM pajamų surinkimas procentais nuo BVP laikui bėgant išliko ganėtinai pastovus, atsižvelgiant į verslo ciklą;
16. primygtinai ragina užtikrinti, kad įgyvendinant naujas ES kovos su žalinga mokesčių praktika priemones pirmenybė būtų teikiama privalomoms priemonėms, ir išsiaiškinti, kurios SESV nuostatos leistų palengvinti sprendimų priėmimą; primena, kad SESV 116 straipsnyje nustatyta procedūra gali būti taikoma tais atvejais, kai žalinga mokesčių praktika iškraipo konkurencijos sąlygas vidaus rinkoje ir kad ši Sutarties nuostata nekeičia kompetencijos pasidalijimo tarp Sąjungos ir valstybių narių;
17. ragina Komisiją įvertinti lengvatinių pajamų iš patentų ir kitos intelektinės nuosavybės apmokestinimo režimų veiksmingumą taikant naujos tarpusavio sąveikos požiūrį, apibrėžtą kaip BEPS veiksmų plano dėl žalingos mokesčių praktikos 5 veiksmas, įskaitant pajamų praradimo poveikį; ragina Komisiją pateikti pasiūlymų tuo atveju, jei atlikus vertinimą būtų nustatyta, kad intelektinės nuosavybės režimai neturi poveikio tikrajai ekonominei veiklai; pažymi, kad JAV administracija siūlo panaikinti nematerialiųjų pajamų iš užsienio mokesčių (angl. FDII);
18. pabrėžia, kad valstybių narių mokesčių politika stebima įgyvendinant Europos semestrą;

⁴¹ COM(2020)0313.

⁴² <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/087/2021/012/article-A001-en.xml>

mano, kad Europos semestras galėtų būti toliau plėtojamas kaip priemonė, padedanti pažaboti agresyvių mokesčių planavimą ES, teikiant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas;

Verslo apmokestinimo elgesio kodekso reforma

19. palankiai vertina tai, kad po to, kai buvo parengtas Elgesio kodeksas, įvertinta 480 režimų, iš kurių apie 130⁴³ įvardyti kaip žalingi⁴⁴; pripažįsta, kad pagal Elgesio kodeksą atliktas nacionalinių mokesčių režimų tarpusavio vertinimas turėjo įtakos žalingos mokesčių konkurencijos mažinimui ir dėl to Sąjungoje sumažėjo lengvatinių mokesčių režimų; numato galimą panašų poveikį pasauliniu mastu taikant įtraukimo į ES sąrašą procesą; vis dėl to įspėja dėl žalingų nelengvatinių režimų kūrimo; todėl mano, kad dabartiniai kriterijai, kuriais apibrėžiama žalinga mokesčių praktika Elgesio kodekse, yra iš dalies pasenę, nes jame susitelkiama į lengvatinius režimus; pabrėžia, kad reikia didinti kodekso veiksmingumą atsižvelgiant į naujausius mokesčių skandalus ir tokius uždavinius kaip globalizacija, skaitmeninimas ir didėjanti nematerialiojo turto svarba;
20. ragina Elgesio kodekso grupę visiškai išnaudoti dabartinę savo įgaliojimų sritį; vis dėlto ragina Tarybą toliau skubiai ir kai tinkama reformuoti įgaliojimų taikymo sritį ir visų pirma išnagrinėti visus valstybių narių agresyvaus mokesčių planavimo rodiklius, įskaitant bendruosius mokesčių sistemos ypatumus, siekiant nustatyti, ar jos teisės aktuose numatytos žalingos mokesčių priemonės; ragina Tarybą imtis tolesnių veiksmų dėl 2020 m. liepos mėn. Komisijos komunikato dėl gero mokesčių srities valdymo ES ir už jos ribų, kuriuo remiama Elgesio kodekso reforma siekiant užtikrinti sąžiningą apmokestinimą Sąjungoje; pažymi, kad tai iš dalies jau padarė Elgesio kodekso grupė, visų pirma dėl sąlyginių palūkanų atskaitymo režimų ir atleidimo nuo užsienio išteklių pajamų režimo ir vykdant įtraukimo į ES sąrašą procesą;
21. pabrėžia, kad Elgesio kodeksas yra privalomos teisinės galios neturintis teisės aktas, kurio tikslas – išsaugoti ES mokesčių sistemą, kuria sudaromos vienodos apmokestinimo sąlygos, remiantis tarpusavio vertinimu ir tarpusavio spaudimu; tačiau apgailestauja dėl to, kad Elgesio kodeksas yra teisiškai neprivalomas; pažymi, kad valstybės narės gali atidėlioti žalingos praktikos panaikinimą ir netgi toliau ją taikyti nepatirdamos jokių padarinių; primygtinai reikalauja, kad dokumentai, susiję su sprendimų priėmimu pagal Elgesio kodeksą, turėtų būti viešai prieinami;
22. ragina persvarstyti Elgesio kodekso kriterijus, jo valdymą ir taikymo sritį parengiant teisiškai privalomą priemonę, kuri pakeistų galiojančius tarpvalstybinius susitarimus ir leistų pereiti prie balsavimo kvalifikuota balsų dauguma; mano, kad Elgesio kodeksas persvarstymas turėtų vykti taikant demokratinį, skaidrų ir atskaitingą procesą ir įtraukiant ekspertų grupę, sudarytą iš pilietinės visuomenės srities ekspertų ir Komisijos bei Parlamento ekspertų; ragina, kad persvarstyta priemonė būtų taikoma skaidriau ir veiksmingiau ir kad pagal ją būtų numatytas tinkamas Parlamento dalyvavimas rengiant ir tvirtinant naujas kovos su žalinga mokesčių praktika politikos kryptis ir kriterijus;
23. mano, kad Elgesio kodekso kriterijų reforma turi būti atlikta skubiai ir kad ji turėtų, kaip

⁴³ 2021 m. balandžio 19 d. surengtas Mokesčių pakomitečio (FISC) keitimasis nuomonėmis su Verslo apmokestinimo elgesio kodekso grupės pirmininke Lyudmila Petkova.

⁴⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9639-2018-REV-4/en/pdf>

pirmąjį žingsnį, apimti efektyviojo mokesčių tarifo kriterijų, atitinkantį pagal Įtraukios sistemos II ramstį sutartą tarptautinį minimalaus efektyviojo mokesčio tarifą, ir patikimus ir progresyvius ekonominio dalyvavimo reikalavimus, kartu sudarant sąlygas sąžiningai konkurencijai – tai yra idealus galimas plačių užmojų pastangų rezultatas, kurį daugiausia skatina Sąjunga ir JAV kaip jos svarbiausia partnerė;

24. mano, kad įvairūs galimi rizikos veiksniai galėtų palengvinti pelno perkėlimą, pvz., specialiosios paskirties subjektų skaičius, nematerialiojo turto perkėlimas ir didelės pasyviosios pajamos (atskaitymai, palūkanos, dividendai ir t. t.);
25. pritaria Komisijos ketinimui, išdėstytam jos Sąžiningo ir paprasto apmokestinimo veiksmų plane, kuriuo remiama ekonomikos gaivinimo strategija, išplėsti Elgesio kodekso taikymo sritį, kad ji apimtų ir kitų rūšių režimus bei bendrus nacionalinių pelno mokesčio sistemų aspektus; rekomenduoja įtraukti lengvatinio gyventojų pajamų mokesčio režimus, kad būtų apimtos ir specialios pilietybės programos arba priemonės, kuriomis siekiama pritraukti itin judžių turtingų asmenų ir vadinamųjų skaitmeninių klajoklių ir kurios gali lemti didelius bendrosios rinkos iškraipymus;
26. ragina Komisiją ir valstybes nares apsvarstyti galimybę taikyti Agresyvių mokesčių susitarimų ir žemų tarifų prevencijos sistemą (angl. FATAL), kuria būtų pakeistas dabartinis Elgesio kodeksas, toliau nurodytais atvejais:

A. Nedarant poveikio atitinkamoms valstybių narių ir Sąjungos kompetencijos sritims, ši sistema yra susijusi su priemonėmis, kurios daro ar gali daryti reikšmingą įtaką verslo veiklos vietai Sąjungoje ir gyventojų pajamų ir kapitalo perkėlimui (individualūs apmokestinimo režimai).

Verslo veikla šiuo atžvilgiu taip pat apima visą veiklą, vykdomą įmonių grupėje.

Mokesčių priemonės, kurioms taikoma sistema, apima įstatymus ir kitus teisės aktus bei administracinę praktiką.

B. A dalyje nustatytoje taikymo srityje mokesčių priemonės, kuriomis numatomas gerokai mažesnis faktinis apmokestinimo lygis, įskaitant nulinį apmokestinimą, nei paprastai taikomas atitinkamoje valstybėje narėje, arba mažesnis už minimalųjį faktinis apmokestinimo lygis, dėl kurio susitarta pagal kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu (BEPS) įtraukią sistemą arba tarptautiniame forumuose, kuriuose atstovaujama ES, laikytinos potencialiai žalingomis ir todėl joms taikomas šis kodeksas (patekimo į taikymo sritį kriterijus).

Toks apmokestinimo lygis gali būti taikomas remiantis nominaliu mokesčių tarifu ir (arba) mokesčio baze arba bet koku kitu susijusiu veiksmu, kuriuo apibrėžiamas efektyvusis mokesčio tarifas.

Vertinant, ar tokios priemonės yra žalingos, be kita ko, turėtų būti atsižvelgiama į tai, ar:

1. pranašumai suteikiami tik nerezydentams arba sandorių, sudaromų su nerezydentais, atžvilgiu arba

2. ar pranašumai visiškai atskirti nuo vidaus rinkos, kad jie neturėtų poveikio šalies mokesčio bazei, arba
3. ar pranašumai suteikiami net tais atvejais, kai valstybėje narėje, kurioje siūloma tokia mokesstinė nauda, faktiškai nevykdoma jokia ekonominė veikla ir šalies ekonomikoje iš esmės nedalyvaujama, kaip nurodė Europos Komisija ir remiantis proporcingu dalyvavimo reikalavimu, kuris laipsniškai didinamas, kai atitinkamoje valstybėje narėje didėja deklaruojamos pajamos. Šiuo atžvilgiu ypač daug dėmesio bus skiriama intelektinės nuosavybės režimams,
4. ar pelno, gaunamo tarptautinei įmonių grupei vykdant veiklą, nustatymo taisyklės skiriasi nuo tarptautiniu mastu patvirtintų principų, visų pirma nuo taisyklių, dėl kurių susitarta EBPO, arba
5. ar mokesčių priemonėms trūksta skaidrumo, be kita ko, kai teisinės nuostatos administraciniu lygmeniu neskaidriai sušvelninamos.

C. A dalyje nustatytoje taikymo srityje lengvatiniai gyventojų pajamų mokesčio, kapitalo ir turto mokesčių režimai, kuriais numatomas gerokai mažesnis faktinis apmokestinimo lygis, įskaitant nulinį apmokestinimą, nei paprastai taikomas atitinkamoje valstybėje narėje, laikytini potencialiai žalingais ir todėl jiems taikomas šis kodeksas. Panašiai gali būti įtraukiami ir vertinami bendrieji gyventojų pajamų ir turto mokesčio režimai, kurie gali iškraipyti bendrąją rinką.

Esamos padėties išlaikymas ir žalingos praktikos sumažinimas

Esamos padėties išlaikymas

D. Valstybės narės įsipareigoja netaikyti naujų mokesčių priemonių, kurios pagal šią sistemą yra žalingos. Valstybės narės, nustatydamos būsimą politiką, atsižvelgia į pagrindinius sistemos principus ir, vertindamos, ar kuri nors nauja mokesčių priemonė yra žalinga, deramai atsižvelgia į E–I dalyse nurodytą peržiūros procesą.

Žalingos praktikos sumažinimas

E. Valstybės narės įsipareigoja iš naujo išnagrinėti savo esamus įstatymus ir nusistovėjusią praktiką, atsižvelgdamos į pagrindinius sistemos principus ir peržiūros procesą, išdėstytą E–I dalyse. Valstybės narės prireikus iš dalies pakeičia tokius įstatymus ir praktiką, kad kuo greičiau pašalintų žalingas priemones, atsižvelgdamos į Tarybos ir Komisijos diskusijas po peržiūros proceso.

Tikrinimo procesas

Atitinkamos informacijos suteikimas

F. Laikydamosi skaidrumo ir atvirumo principų, valstybės narės informuoja viena kitą ir Komisiją apie esamas ir siūlomas mokesčių priemones, kurios gali patekti į sistemos taikymo sritį. Visų pirma valstybės narės raginamos kitos valstybės narės prašymu pateikti informaciją apie visas mokesčių priemones, kurios gali patekti į šios sistemos taikymo sritį. Kai numatytais mokesčių priemonėms reikia

parlamento pritarimo, tokia informacija turi būti teikiama tik po to, kai apie jas pranešama parlamentui. Apie sistemas, kurios bus vertinamos pagal sistemos taikymo sritį, reikėtų informuoti Europos Parlamentą.

Žalingų priemonių vertinimas

G. Bet kuri valstybė narė gali prašyti suteikti galimybę aptarti ir pakomentuoti kitos valstybės narės mokesčių priemonę, kuri gali patekti į sistemos taikymo sritį. Tai leis įvertinti, ar nagrinėjamos mokesstinės priemonės yra žalingos, atsižvelgiant į poveikį, kurį jos gali turėti Sąjungoje. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į visus B ir C dalyse nustatytus veiksnius.

H. Taryba taip pat pabrėžia, kad atliekant šį vertinimą reikia nuodugniai įvertinti mokesčių priemonių poveikį kitoms valstybėms narėms, be kita ko, atsižvelgiant į tai, ar atitinkama veikla yra veiksmingai apmokestinama visoje Sąjungoje.

Tiek, kiek mokesčių priemonės naudojamos tam tikrų regionų ekonominei plėtrai paremti, bus vertinama, ar priemonės yra proporcingos siekiamiems tikslams ir ar padeda juos pasiekti. Atliekant tokį vertinimą ypač daug dėmesio skiriama atokiausių regionų ir mažų salų ypatumams ir apribojimams, nepakenkiant Sąjungos teisinės tvarkos, įskaitant vidaus rinką ir bendrą politiką, vientisumui ir darnai. Tokiame vertinime atsižvelgiama į laipsniškus minimaliuosius esminius ekonominio pagrindo reikalavimus, apibrėžtus B dalyje.

Procedūra

I. Taryba ir Komisija kartu sudaro grupę, kuri vertina mokesčių priemones, kurioms gali būti taikoma ši sistema, ir prižiūri informacijos apie tokias priemones teikimą. Taryba paragina kiekvieną valstybę narę ir Komisiją paskirti aukšto lygio atstovą ir pavaduotoją į šią grupę, kuriai pirmininkauja valstybės narės atstovas. Reguliariai posėdžiaujanti grupė pasirenka ir peržiūri apmokestinimo priemones, kurios bus įvertintos pagal E–G dalių nuostatas. Grupė reguliariai praneša apie įvertintas priemones. Šios ataskaitos bus perduotos Tarybai svarstyti ir, jei Taryba taip nuspręstų, bus paskelbtos. Parlamentui paprašius, dokumentai turėtų būti perduoti ir atskleisti pasibaigus vertinimo procesui.

Vykdyimo užtikrinimas

J. Valstybės narės turi teisę taikyti atsakomąsias priemones, kuriomis būtų sumažintos mokesčių vengimo paskatos, jei valstybė narė per dvejus metus nepanaikina režimo, kuris pagal šią sistemą buvo įvertintas kaip žalingas, visų pirma:

- a) sąnaudų neatskaitymą;
- b) išskaičiuojamojo mokesčio priemones;
- c) akcijų neapmokestinimo apribojimą;
- d) specialius dokumentacijos reikalavimus, ypač susijusius su sandorių kainodara.

Geografinis išplėtimas

- K. Tarybos manymu, patartina, kad principai, kuriais siekiama panaikinti žalingas mokesčių priemones, būtų priimami kuo platesniu geografiniu pagrindu. Šiuo tikslu valstybės narės įsipareigoja skatinti juos priimti trečiosiose šalyse; jos taip pat įsipareigoja skatinti juos priimti teritorijose, kurioms Sutartis netaikoma. Šiuo atveju Taryba ir Komisija turėtų remtis mokesčių skaidrumo, sąžiningo apmokestinimo ir kovos su BEPS priemonių įgyvendinimo kriterijais, kad sudarytų nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašą. Teisingo apmokestinimo kriterijai turėtų būti grindžiami veiksniais, nurodytais šios sistemos B ir C dalyse.
- L. Valstybės narės, turinčios priklausomų ar asocijuotų teritorijų arba specialią atsakomybę ar apmokestinimo prerogatyvų kitų teritorijų atžvilgiu, pagal savo konstitucines nuostatas įsipareigoja užtikrinti, kad šie principai būtų taikomi tose teritorijose. Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės įvertina padėtį pateikdamos ataskaitas H dalyje nurodytai grupei, kuri jas įvertina pagal pirmiau nurodytą peržiūros procedūrą.

Stebėseną ir peržiūrą

- M. Siekdama užtikrinti tolygų ir veiksmingą sistemos įgyvendinimą, Taryba ragina Komisiją kasmet jai teikti ataskaitą apie jos įgyvendinimą ir fiskalinės valstybės pagalbos taikymą. Ataskaita turėtų būti skelbiama viešai. Taryba ir valstybės narės peržiūri sistemos nuostatas praėjus dvejimėms metams nuo jos priėmimo.
27. palankiai vertina keitimąsi nuomonėmis su Elgesio kodekso grupės pirmininke Lyudmila Petkova 2021 m. balandžio 19 d.; kviečia Elgesio kodekso grupės pirmininkę bent kartą per metus dalyvauti viešajame klausyme Parlamente ir pristatyti pažangos ataskaitą Tarybai;
28. palankiai vertina tai, Elgesio kodekso grupė du kartus per metus Tarybai teikia ataskaitą; mano, kad reikėtų sukurti specialų interneto portalą, kad norint gauti informaciją apie ES lygmens mokesčių politiką nereikėtų kliautis vien Tarybos išvadomis; vertina pastangas išleisti su Elgesio kodekso grupe susijusius dokumentus ir jos darbą; ragina skelbti viešąją informaciją vartotojams patogioje platformoje;
29. ragina Elgesio kodekso grupę pakviesti Europos Parlamento narius dalyvauti Elgesio kodekso grupės diskusijose stebėtojų teisėmis; ragina Elgesio kodekso grupę viešai internetu transliuoti kai kuriuos savo posėdžius, kai juose nevyksta konfidencialūs svarstymai;
- o
- o o
30. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

AIŠKINAMOJI DALIS

Nuožmios konkurencijos mokesčių srityje reiškinys, kaip galintis kelti riziką bendrajai rinkai, Sąjungai kėlė susirūpinimą jau praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje. Siekdama kovoti su žalinga mokesčių praktika Sąjunga 1997 m. priėmė Verslo apmokestinimo elgesio kodeksą ir sudarė Elgesio kodekso grupę mokesčių priemonėms, kurios galėtų patekti į Elgesio kodekso taikymo sritį, vertinti.

Šiais laikais, kai nuolat kyla naujų iššūkių, pavyzdžiui, ekonomikos globalizacija ir skaitmeninimas, taip pat svarbesnis daugiašalių įmonių vaidmuo pasaulio ekonomikoje, Sąjunga tebeatlieka svarbų vaidmenį pažabojant žalingą mokesčių konkurenciją. Labai svarbu užtikrinti, kad valstybės narės ne tik bendradarbiautų tarpusavyje ir didintų skaidrumą mokesčių srityje, bet ir susitartų dėl bendrų tikslų šioje srityje, visų pirma finansų rinkų reglamentavimo ir kovos su mokesčių optimizavimu, mokesčių vengimu ir mokesčių slėpimu srityse tiek Sąjungos viduje, tiek už jos ribų.

Nuožmi konkurencija mokesčių srityje tarp valstybių narių sudaro sąlygas tarptautinėms įmonėms užsiimti mokesčių inžinerija ir išvengti didelės dalies pelno apmokestinimo. Pelnas, kuris turėtų būti apmokestinamas toje valstybėje narėje, kurioje jis gaunamas, labai dažnai apmokestinamas mažesniu tarifu (arba visai neapmokestinamas) kitoje valstybėje narėje, kurioje mokesčių politika suformuota taip, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos didelėms korporacijoms ir tarptautinėms įmonėms. Žalingos mokesčių praktikos pobūdis per pastaruosius dešimtmečius pasikeitė – atsirado naujų šios praktikos formų, visų pirma vietoj lengvatinių režimų pradėta taikyti agresyvius bendruosius režimus, todėl į Elgesio kodeksą turėtų būti įtrauktos priemonės, būtinos bendram mokesčių sistemų žalingam pobūdžiui įvertinti. Tikslas būtų ne užkirsti kelią valstybėms narėms priimti veiksmingas ir pagrįstas mokesčių priemones, susijusias su realiąja ekonomika ir padėsiančias jai augti savo piliečių ir įmonių naudai, bet neleisti, kad jų taikomos mokesčių priemonės būtų žalingos ir nesąžiningai nesukeltų kitų valstybių narių mokesčių bazės erozijos.

Dėl mokesčio sukčiavimo, mokesčių slėpimo ir vengimo vyriausybės kasmet praranda apie 1 000 mlrd. EUR. Kiekvienas euras, kuris turi būti sumokėtas ir kuris nesumokamas ten, kur priklauso sumokėti, yra iš darbuotojų, bedarbių ir ligonių pavogtas euras. Tai smūgis solidarumui.

Pastarojo dešimtmečio mokesčių skandalai („Lux Leaks“, Panamos dokumentų, „Rojaus dokumentų“ ir pan.), susiję su tarptautinėmis korporacijomis ir didelės grynosios vertės turto turinčiais asmenimis, atskleidė šių reiškinių mastą ir rimtumą bei būtinybę skubiai rasti veiksmingus sprendimus jiems įveikti. Nevaržoma valstybių narių konkurencija mokesčių srityje yra visiško solidarumo praradimo Sąjungoje ženklas ir ji turi būti nutraukta.

Agresyvi mokesčių konkurencija tarp valstybių narių taip pat turi neigiamą poveikį, nes diskriminuojamos mažos ir vidutinės įmonės (MVI), kurios neturi galimybių pasinaudoti nacionalinių mokesčių sistemų spragomis arba negali nei tiesiogiai, nei netiesiogiai pasinaudoti mokesčių politikos priemonėmis, kurios sukurtos ir įgyvendinamos išimtinai tarptautinių įmonių naudai. Be to, kai mokesčių mokėtojai mato, kad tarptautinės įmonės teisėtai išvengia pelno mokesčio, jie taip pat nenori laikytis reikalavimų.

Reikia nustatyti bendras Europos lygmens taisykles. Konkurencija mokesčių srityje tarp valstybių narių daro žalą Europos ekonomikai. Labai svarbu, kad visos valstybės narės bendradarbiautų ieškodamos perspektyvių mokesčių ir ekonominių sprendimų tiek viešųjų paslaugų, tiek įmonių aspektu, kad būtų sukurta teisinga, veiksminga ir tvariam ekonomikos vystymuisi palanki bendra mokesčių sistema. Nepakankamai suderintos mokesčių sistemos yra labai naudingos tarptautinėms įmonėms, tačiau MVĮ dėl to atsiduria nepalankioje padėtyje. Nepateisinama, kad valstybės narės nuožmiai konkuruoja viena su kita Sąjungoje, kuri grindžiama solidarumo principu, ir kad tarptautinės įmonės gali ieškoti palankesnių mokesčių sąlygų Sąjungoje. Ši konkurencija palanki perkėlimams Sąjungos viduje ir iš esmės skatina tarptautines įmones ieškoti valstybių, kuriose mokesčių išlaidos būtų mažesnės, o tai kenkia valstybėms narėms, kuriose iš tikrųjų gaunamas pelnas.

Agresyvi mokesčių konkurencija nėra vien Europos Sąjungai būdingas reiškinys. Ji buvo laikoma didele problema ir tarptautiniu lygmeniu: EBPO jau 1998 m. įsteigė Žalingos mokesčių praktikos forumą, skirtą kovoti su lengvatinais mokesčių režimais, lemiančiais mokesčių bazės eroziją ir pelno perkėlimą. Neseniai priimto BEPS veiksmų plano 5 punkte Žalingos mokesčių praktikos forumas įpareigojamas atnaujinti savo darbo metodus žalingos mokesčių praktikos srityje, pirmenybę teikiant skaidrumo didinimui ir didelės veiklos dalies reikalavimo taikymui, kad lengvatiniai režimai nebūtų laikomi žalingais.

Be to, EBPO neseniai atnaujino derybas pagal BEPS 2.0, kuriose pagrindinis dėmesys skiriamas dviem ramsčiams.

Pirmuoju ramsčiu siekiama pritaikyti tarptautinę pelno mokesčio sistemą prie naujų verslo modelių, atsiradusių skaitmeninėje ekonomikoje, pakeičiant pelno paskirstymo ir sąsajos taisykles, taikomas įmonių pelnui. Tikimasi, kad I ramstis pateiks patenkinamą atsakymą, be kita ko, kokia yra didelė veiklos dalis ir pelninga ekonominė veikla, kuri neapmokestinama dėl „nuolatinės buveinės“ nebuvimo.

Pagal II ramstį daugiausia dėmesio skiriama visuotiniam minimaliam mokesčiui, kuriuo siekiama spręsti likusias BEPS problemas. Jame daugiausia dėmesio skiriama teisei į mokesčius tais atvejais, kai kitos jurisdikcijos nesinaudoja apmokestinimo teisėmis arba apmokestina per mažu tarifu, ir tikimasi, kad tai labai prisidės prie agresyvios konkurencijos mokesčių srityje panaikinimo. II ramsčiu siekiama užtikrinti, kad tarptautinės įmonės mokėtų minimalų mokesčių tarifą neatsižvelgiant į tai, kur yra jų būstinė ir kokiose jurisdikcijose jos veikia.

Derybos dėl šių dviejų tarptautinių dokumentų buvo atidėtos dėl JAV D. Trumpo administracijos priešinosi, tačiau išrinkus Prezidentą J. Bideną neseniai atnaujintos, o jo administracija aktyviai atnaujino bendradarbiavimą su EBPO įtraukia sistema. Nors pagal I ramstį dar tik dedamos pastangos rasti sprendimus, kurie galėtų patenkinti visas šalis, prezidentas J. Bidenas savo politikos dokumente „Made in America Tax Plan“ jau išreiškė tvirtą paramą antrajam ramsčiui.

(https://home.treasury.gov/system/files/136/MadeInAmericaTaxPlan_Report.pdf).

EBPO tikisi iki 2021 m. vidurio susitarti dėl pasiūlymų pagal I ir II ramsčius. Pranešėja mano, kad ir Europos Sąjunga turėtų siekti tai padaryti, ir primygtinai ragina Komisiją parengti greito ir tinkamo abiejų ramsčių įgyvendinimo planą, be kita ko, pasinaudojant II ramsčio rezultatais siekiant iš naujo apibrėžti žalingą praktiką ir stebėti ją reformavus Elgesio

kodeksą.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	13.7.2021
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 44 -: 6 0: 8
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Lars Patrick Berg, Stefan Berger, Francesca Donato, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Luis Garicano, Sven Giegold, Valentino Grant, Claude Gruffat, José Gusmão, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtzos, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Aušra Maldeikienė, Pedro Marques, Jörg Meuthen, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Dragoş Pîslaru, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Paul Tang, Irene Tinagli, Ernest Urtaşun, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin, Marco Zanni, Roberts Zile
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Manon Aubry, Herbert Dorfmann, Eugen Jurzyca, Eva Kaili, Margarida Marques, Jessica Polfjård, Stéphane Séjourné

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

44	+
ID	Francesca Donato, Valentino Grant, Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Stefan Berger, Herbert Dorfmann, Markus Ferber, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Georgios Kyrtos, Aušra Maldeikienė, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Jessica Polfjård, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Engin Eroglu, Luis Garicano, Dragoş Pîslaru, Stéphane Séjourné, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Eva Kaili, Aurore Lalucq, Margarida Marques, Pedro Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Joachim Schuster, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	Manon Aubry, José Gusmão
Verts/ALE	Sven Giegold, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Philippe Lamberts, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Ernest Urtaşun

6	-
ECR	Lars Patrick Berg, Michiel Hoogeveen, Eugen Jurzyca, Johan Van Oortveldt, Roberts Zīle
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos

8	0
ID	Gunnar Beck, France Jamet, Jörg Meuthen
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Frances Fitzgerald
Renew	Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė